

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНИ ТА США

Реформування суспільного життя в Україні впливає на пряму на всі механізми управління суспільством, на весь комплекс інтересів особистості, що безпосередньо стосується і її політичних поглядів.

Деякі вчені пропонують розглядати політику, як відносини між соціальними групами, класами, державами з приводу завоювання, збереження і зміцнення влади; система діяльності в різних сферах суспільного життя: в сфері економіки, соціальній сфері, духовного життя, військовій сфері; практична діяльність по реалізації політичного курсу, по досягненню політичних цілей; участь у владних відносинах громадян, політичних діячів, громадських організацій; мистецтво роботи з людьми, вміння враховувати і виражати їх інтереси, можливості, психологічні, і професійні, і інші якості [1].

Будь яка суспільна проблема набуває або може набути політичний характер, якщо її рішення зачіпає інтереси великих соціальних груп, класів і пов'язане з використанням державної влади. Найважливішою сутнісною ознакою політики є те, що вона постає як форма узагальнення інтересів і волі соціальних груп або суспільства в цілому.

Соціальна політика - це складова частина внутрішньої політики держави, втілена в його соціальних програмах і практиці, що регулює відносини в суспільстві в інтересах і за допомогою інтересів основних соціальних груп населення.

Будь-які соціальні програми, як відомо, є лише декларацією, якщо не підкріплені матеріально, не забезпечені економічно. У цьому сенсі соціальна політика вторинна щодо економіки, як за змістом, так і за завданнями, перевагам. Але це не означає другорядності її значущості і впливу на хід розвитку матеріальної і духовної культури, хід суспільного розвитку [2].

Зміст соціальної політики, її цілі і завдання розкриваються в системі функцій - відносно самостійних, але тісно пов'язаних видів політичної діяльності.

За допомогою функцій забезпечується головне завдання соціальної політики - гармонізація суспільних відносин, здійснюється управління соціальним розвитком суспільства. Крім цього, соціальна політика спрямована на вирішення наступних завдань: стабілізація життєвого рівня населення і недопущення масового бідності; стримування росту безробіття і матеріальна підтримка безробітних, а також підготовка трудових ресурсів такого розміру і якості, які відповідають потребам суспільного виробництва; підтримання стабільного рівня реальних доходів населення шляхом проведення антиінфляційних заходів та індексації доходів; розвиток галузей соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я, житлове господарство, культура і мистецтво)

[2].

Предметом соціальної політики держави виступають трудові відносини, відносини в сфері науки, культури, освіти, охорони здоров'я, спорту.

У соціальній політиці держави виключно важливе місце займають проблеми зміцнення сім'ї. Здорова морально-психологічна атмосфера, висока культура сімейно-шлюбних відносин роблять цей осередок суспільства найважливішим соціальним інститутом формування особистості, збереження і зміцнення її здоров'я. На жаль, з боку держави поки далеко не достатньо уваги приділяється цьому напрямку соціальної політики, і багато проблем сімейно-побутових відносин в обстановці економічної кризи з року в рік загострюються.

Однією з найбільш складних проблем теперішнього часу в соціальній політиці стала проблема бідності. Бідність - багатостороннє соціально-економічне і психологічне суспільне явище. Бідність виникає в тому випадку, коли частина населення не може задовольнити мінімальні потреби в основних умовах життєдіяльності, прийнятих в даному суспільстві. Так, в Україні по даним досліджень міжнародних і вітчизняних досліджень зараз близько 60% населення мають дохід нижче прожиткового мінімуму і відносяться до категорії бідних.

Головна мета соціальної політики - гармонізація суспільних відносин, забезпечення політичної стабільності та громадянської злагоди шляхом вироблення і здійснення організаційно-економічних, науково-технічних і морально-правових заходів.

Неминуще значення мають професіоналізм кадрів системи соціального захисту, їх здатність правильно визначати актуальні проблеми, оцінювати і аналізувати їх, виробляти програму позитивних змін. Практика показує, що врахування інтересів і потреб соціальних, професійних, національних, статевовікових груп населення - це складний, суперечливий процес. І чим глибше вивчені і осмислені життєві потреби різних груп населення, умови та можливості їх реалізації, тим точніше і повніше вони формуються в задачах соціальної політики, а, отже, і успішніше вирішуються [2].

Виклики останніх десятиліть з усією очевидністю свідчать про зростаюче значення соціальної захищеності громадян для підтримки економічного зростання країн, підвищення добробуту населення.

Остання світова фінансово-економічна криза супроводжувалась зрушеннями в соціальному захисті громадян і особливо вразливих груп населення. Хочеться привести приклад стосовно США. У деякого склався образ Сполучених Штатів Америки як держави, якій властивий принцип опори на власні сили, самореалізацію, особисту відповідальність, заперечення соціально-економічних можливостей людини, державна соціальна стратегія держави охоплює широке коло завдань. До них відносяться: визначення пріоритетів соціальної політики, основних соціальних нормативів на всіх рівнях влади і механізмів їх реалізації; забезпечення правового базису і принципів державних гарантій у сфері праці та соціального забезпечення, розробку механізмів їх реалізації, і перш за все бюджетного механізму для фінансування соціальних програм, перерозподілу коштів між різними за доходом, віком, працездатності,

наявності утриманців групами населення, вдосконалення організаційно-адміністративного порядку реалізації державних заходів; а також стимулювання соціальної відповідальності бізнесу, громадських об'єднань, особистої відповідальності кожного громадянина перед суспільством і своїми близькими. США не визнає імператив соціальної держави на конституційному рівні, проте законодавство передбачає практично всі загально визнані заходи соціального захисту населення: державне страхування - пенсійне, медичне, на випадок безробіття; продовольча і медична допомога нужденним; підтримка в отриманні освіти, професійної підготовки, в пошуку роботи; надання грошової допомоги з бюджетних коштів нужденним пенсіонерам, інвалідам, сліпим, сім'ям з дітьми [3].

Більш того, протягом другої половини ХХ - початку ХХІ сторіччя в США були досягнуті значні позитивні зрушення в сфері соціальної захищеності населення, що знайшло відображення в довгостроковій тенденції до зниження частки осіб, які мають дохід нижче офіційно встановленої межі бідності, в розширенні охоплення американців різними видами державного і приватного соціального страхування, масової реінтеграції соціально вразливих груп населення в суспільне виробництво і зниженні їх залежності від державної підтримки, розширення доступності освітніх, медичних, інформаційно комунікаційних послуг, нарешті, в зростанні очікуваної тривалості життя, рівня освіченості жителів США [3].

Офіційна американська бюджетна статистика включає в категорію соціальних витрат дві основні вельми близькі функціональні категорії - «витрати на людські ресурси» і «трансфертні платежі фізичним особам».

До категорії витрат на людські ресурси відносяться витрати за п'ятьма статтями: освіту, підготовка робочої сили, зайнятість і соціальні послуги; охорону здоров'я; гарантія доходів; соціальне забезпечення; виплати і послуги ветеранам. Головним соціально-економічним пріоритетом стало розвиток вищої освіти: державні асигнування на цю мету досягли рекордних величин. Такий вибір пояснювався двома основними причинами. По-перше, воно все в більшій мірі сприяє економічному зростанню та зростанню продуктивності праці. По-друге, все помітніше стає значення вищої освіти для підвищення доходів населення і життєвого рівня в цілому [4].

Однією із проблем будь якої світової розвинутої держави у тому числі США є аспекти загального добробуту. Це питання в повній мірі не вдалося вирішити не одній країні в світі, хоча соціальний захист всіх верств населення в розвинутих країнах світу, мінімізував данні прояви.

Отже, нашій державі потрібно взяти досвід економічно розвинутих країн, які змогли вийти з скрутного становища та розвинути соціальну політику на високому державному рівні.

Це комплексна проблема яку повинна вирішувати держава, вона стосується багатьох питань: питання професійної освіти, питання подолання безробіття, питання розвитку бізнесу в нашій державі і таке інше. Однією із причин труднощів розвитку держави її соціальної сфери, є недосконала податкова політика, політична не стабільність, та загострення внутрішніх

конфліктів в державі, всі ці аспекти і багато інших негативних явищ призводять к економічній кризовій ситуації в державі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Прасол В. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини / В. М. Прасол. - Х. : ХНАМГ, 2007. - 264 с.
2. Колот А. М. Соціально-трудові відносини: теорія і практика регулювання: Монографія. - К. : КНЕУ, 2004. - С. 300.
3. Прасол В. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини / В. М. Прасол. - Х. : ХНАМГ, 2007. - 264 с.
4. Лошенко, В.Є. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / В. Є. Лошенко. - Чернівці: Чернівецький регіональний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації, 2003. - 74 с.